UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologōn diaphorōn syngrammata palaia kai orthodoxa

Gessner, Conrad

Tiguri, 1560

VD16 G 1810

Canones Sanctorvm Apostolorvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72021

Visual Library

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

CANONES SANCTORVM APOSTOLORVM.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ χειροτονείσθω ὑπὸ ἐπισκόπων δύο ἢ τριῶν.

2 Πρεσβύτερος ὑπὸ ἑνὸς ἐπισκόπου χειροτονείσθω, καὶ διάκονος, καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί.

3 Εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, παρὰ τὴν τοῦ κυρίου διάταξιν τὴν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ, προσενέγκῃ ἕτερά τινα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἢ μέλι, ἢ γάλα, ἢ ἀντὶ οἴνου σίκερα ἐπιτηδευτά, ἢ ὄρνεις, ἢ ζῶά τινα, ἢ ὄσπρια, παρὰ τὴν διάταξιν, καθαιρείσθω· πλὴν νέων χίδρων, ἢ σταφυλῆς τῷ καιρῷ τῷ δέοντι.

4 Μὴ ἐξὸν δὲ ἔστω, προσάγεσθαί τι ἕτερον πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ἢ ἔλαιον εἰς τὴν λυχνίαν, καὶ θυμίαμα, τῷ καιρῷ τῆς ἁγίας προσφορᾶς.

5 Ἡ ἄλλη πᾶσα ὀπώρα εἰς οἶκον ἀποστελλέσθω ἀπαρχὴ τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ θυσιαστήριον. δῆλον δέ, ὡς ὁ ἐπίσκοπος καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐπιμερίζουσι τοῖς διακόνοις, καὶ τοῖς λοιποῖς κληρικοῖς.

6 Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα μὴ ἐκβαλέτω προφάσει εὐλαβείας. ἐὰν δὲ ἐκβάλῃ, ἀφοριζέσθω· ἐπιμένων δέ, καθαιρείσθω.

7 Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, κοσμικὰς φροντίδας μὴ ἀναλαμβανέτω· εἰ δὲ μή, καθαιρείσθω.

8 Εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος τὴν ἁγίαν τοῦ πάσχα ἡμέραν πρὸ τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας μετὰ ἰουδαίων ἐπιτελέσει, καθαιρείσθω.

9 Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἢ ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ, προσφορᾶς γινομένης, μὴ μεταλάβοι, τὴν αἰτίαν εἰπάτω. καὶ ἐὰν ᾖ εὔλογος, συγγνώμης τυγχανέτω· εἰ δὲ μὴ λέγῃ, ἀφοριζέσθω, ὡς αἴτιος βλάβης γενόμενος τῷ λαῷ, καὶ ὑπόνοιαν ἐμποιήσας κατὰ τοῦ προσενέγκαντος.

10 Πάντας τοὺς εἰσιόντας πιστούς, καὶ τῶν γραφῶν ἀκούοντας, μὴ παραμένοντας δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ ἁγίᾳ μεταλήψει, ὡς ἀταξίας ἐμποιοῦντας τῆς ἐκκλησίας, ἀφορίζεσθαι χρή.

11 Εἴ τις ἀκοινωνήτῳ, κἂν ἐν οἴκῳ συνεύξηται, οὗτος ἀφοριζέσθω.

12 Εἴ τις καθῃρημένῳ κληρικὸς ὢν ὡς κληρικῷ συνεύξηται, καθαιρείσθω καὶ αὐτός.

EPISCOPO manus imponunto duo uel tres epiſcopi.

Presbytero, & diacono, & alijs clericis unus epiſcopus manus imponito.

Si quis epiſcopus, aut presbyter præter domini conſtitutionem de ſacrificio, ad altare offerat alia quæpiam, ſeu mel, ſeu lac, aut uini loco potionem ullam factitiã, uel aues, uel animalia aliqua, uel legumina non ex illa conſtitutione, deponatur: præter nouas ſpicas uel botros ſuo tempore.

Licitum autem nõ eſto, admouere aliud quid ad altare, quàm oleum in lampadem, & thymiama, tempore ſanctę oblationis.

Aliorum decimæ, primitiæ ue fructuum omnium in domo mittantur epiſcopo ac presbyteris, & non ſuper altare. Manifeſtum aũt quod epiſcopus & presbyteri diſpertiunt diaconis & cæteris clericis.

Epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus ſuam uxorem non eijciat occaſione religionis. Si uerò eijcit, à communione pellatur: perſiſtens, ordine remoueatur.

Epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus ſeculares curas nõ adſumat, alioqui deponatur.

Si quis epiſcopus aut presbyter aut diaconus, ſanctum paſchæ diem ante ueris æquinoctium ſecundùm Iudæos egerit, à gradu ſuo deijciatur.

Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut alius ordinis eccleſiaſtici, oblationis factæ particeps non extiterit, cauſam dicito: & ſi iuſta fuerit, ueniam cõſequatur: Sin minus, à conſortio ſegregetur, ut author offenſionis factus populo, & ſuſpicionem præbens in offerentem.

Omnes introeuntes fideles, & ſcripturas audientes, non permanentes autem in oratione & ſancta communione, uelut perturbationem inſtituentes in eccleſia, ſeparari oportet.

Si quis cum interdicto, etiam domi, ſimul orauerit, iſte interdicatur.

Si quis cum depoſito clericus ut cum clerico ſimul orauerit, deponatur & ipſe.

Si quis aut clericus aut laicus excommunicatus, uel ſuſpenſus in aliam ciuitatem profectus recipiatur ſine literis commendatitijs, excomunicetur & excipiens & exceptus (iam ſuſpenſus) uerum ſi fuerit ex cõmunicatus, aggrauetur in eũdem excommunicatio, tanquã mendacio imponentem eccleſiæ Dei.

13 Εἴ τις κληρικὸς ἢ λαϊκὸς ἀφωρισμένος ἤτοι ἄδεκτος ἀπελθὼν, ἐν ἑτέρᾳ πόλει δεχθῇ ἄνευ γραμμάτων συστατικῶν, ἀφοριζέσθω καὶ ὁ δεξάμενος καὶ ὁ δεχθείς. εἰ δὲ ἀφωρισμένος εἴη, ἐπιτεινέσθω αὐτῷ ὁ ἀφορισμὸς, ὡς ψευσαμένῳ καὶ ἀπατήσαντι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ.

Dicimus, epiſcopo ſuam deſerenti parœciam, non licere in alienam inſilire, quamuis à plurib. fuerit uiolenter attractus: ſi non eſt aliqua rationabilis cauſa, quæ hoc urgeat ipſum facere, puta ſi ualeat ipſe maius lucrum habitãtibus uerbo pietatis afferre. Et hoc non ex ſeipſo, uerùm iudicio multorum epiſcoporum, & exhortatione maxima.

14 Ἐπίσκοπον μὴ ἐξεῖναι καταλείψαντα τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν, ἑτέρᾳ ἐπιπηδᾷν, κἂν ὑπὸ πλειόνων ἀναγκάζηται· εἰ μή τις εὔλογος αἰτία ᾖ, ἡ τοῦτο βιαζομένη αὐτὸν ποιεῖν, ὡς πλέον κέρδος δυναμένου αὐτοῦ τοῖς ἐκεῖσε λόγῳ εὐσεβείας συμβάλλεσθαι· καὶ τοῦτο δὲ, οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ κρίσει πολλῶν ἐπισκόπων, καὶ παρακλήσει μεγίστῃ.

Si quis presbyter, uel diaconus, aut de numero clericorum quiuis alius ſuam parœciã repudians in alteram conceſſerit, & omnino demigrans agat in aliena parœcia præter uolũtatem proprij epiſcopi, iam non amplius hunc myſticis operari permittimus, ipſum maximè ſuo ſi reuocanti epiſcopo, ut redeat, non obedierit, in ataxia permanens, ut laicus tamen ibi habitans communicato.

15 εἴ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τῶν κληρικῶν, ἀπολείψας τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν, εἰς ἑτέραν ἀπέλθοι, καὶ παντελῶς μεταστὰς διατρίβοι ἐν ἄλλῃ παροικίᾳ παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου· τοῦτον κελεύομεν μηκέτι λειτουργεῖν, εἰ μάλιστα προσκαλουμένου αὐτὸν τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ, ἐπανελθεῖν οὐχ ὑπήκουσεν, ἐπιμένων τῇ ἀταξίᾳ, ὡς λαϊκὸς μέντοι ἐκεῖσε κοινωνείτω.

Si uerò epiſcopus apud quem ſunt, nihili faciens aduerſus eos decretam ceſſationem, recceperit ipſos tanquam clericos, uelut ataxiæ magiſter à cœtu fraternitatis arceatur.

16 εἰ δὲ ὁ ἐπίσκοπος παρ' ᾧ τυγχάνουσιν, παρ' οὐδὲν λογισάμενος τὴν κατ' αὐτῶν ὁρισθεῖσαν ἀργίαν, δέξηται αὐτοὺς ὡς κληρικοὺς, ἀφοριζέσθω ὡς διδάσκαλος ἀταξίας.

Alteris implicitus poſt baptiſmum nuptijs, uel pellicẽ habẽs, nõ poteſt eſſe epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut omnino ex ordine clericorum.

17 Ὁ δυσὶ γάμοις συμπλακεὶς μετὰ τὸ βάπτισμα, ἢ παλλακὴν κτησάμενος, οὐ δύναται εἶναι ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ.

Qui uiduam duxit, aut eiectam, uel meretricem uel ancillam, uel quampiam ſcęnicam, nõ poteſt eſſe epiſcopus, aut presbyter aut diaconus, aut omnino de ſacro clericorum numero.

18 Ὁ χήραν λαβὼν, ἢ ἐκβεβλημένην, ἢ ἑταίραν, ἢ οἰκέτιν, ἢ τῶν ἐπὶ σκηνῆς, οὐ δύναται εἶναι ἐπίσκοπος ἢ διάκονος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ.

Duas ſorores in coniugiũ ducens, fratris ue aut ſororis filiã, non poteſt eſſe clericus.

19 Ὁ δύο ἀδελφὰς ἀγαγόμενος ἢ ἀδελφιδῆν, οὐ δύναται εἶναι κληρικός.

Clericus ſe fideiuſsionibus implicans, gradu ſuo deijciatur.

20 Κληρικὸς, ἐγγύας διδοὺς, καθαιρείσθω.

Si quis hominum exectione factus eſt eunuchus, uel ſicui ſint in perſecutione amputata uirilia, uel ſi talis ipſe natus eſt, alioqui dignus, epiſcopus etiam fieri poteſt.

21 Εὐνοῦχος, εἰ μὲν ἐξ ἐπηρείας ἀνθρώπων ἐγένετό τις, ἢ ἐν διωγμῷ ἀφῃρέθη τὰ ἀνδρῶν, ἢ οὕτως ἔφυ, καὶ ἔστιν ἄξιος, ἐπίσκοπος γινέσθω.

Qui ſeipſum mutilauit, non efficiatur clericus: nam ſuæ cædis author eſt, & hoſtis opificij Dei.

22 Ὁ ἀκρωτηριάσας ἑαυτὸν, μὴ γινέσθω κληρικός, αὐτοφονευτὴς γάρ ἐστιν ἑαυτοῦ, καὶ τῆς τοῦ θεοῦ δημιουργίας ἐχθρός.

Si quis iam clericus exiſtens ſeipſum mutilarit, deponitor: eſt enim ſui necator.

23 Εἴ τις κληρικὸς ὢν, ἑαυτὸν ἀκρωτηριάσει, καθαιρείσθω. φονεὺς γάρ ἐστιν ἑαυτοῦ.

Laicus qui ſeipſum mutilauit, ab alijs ſeparetur annos tres. Inſidiator eſt enim ſuæ uitæ.

24 Λαϊκὸς ἑαυτὸν ἀκρωτηριάσας, ἀφοριζέσθω ἔτη τρία. ἐπίβουλος γάρ ἐστι τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς.

Epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus in ſcortatione, uel periurio, uel furto deprehenſus, ordine ſuo ſummoueatur: ab eccleſia tamen non excludatur. Dicit enim ſcriptura, bis

25 Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἐπὶ πορνείᾳ, ἢ ἐπιορκίᾳ, ἢ κλοπῇ ἁλοὺς, καθαιρείσθω, καὶ μὴ ἀφοριζέσθω. λέγει γὰρ ἡ γραφή, οὐκ ἐκδική-σεις

σὰς δὶς ὑπὲρ αὐτοῦ. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί.

26 Τῶν εἰς κλῆρον προσελθόντων ἀγάμων, κελεύομεν βουλομένους γαμεῖν, ἀναγνώστας καὶ ψάλτας μόνον.

27 Ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον, τύπτοντα πιστοὺς ἁμαρτάνοντας, ἢ ἀπίστους ἀδικήσαντας, καὶ διὰ τοιούτων φοβεῖν ἐθέλοντα, καθαιρεῖσθαι προστάσσομεν. οὐδαμοῦ γὰρ κύριος ταῦτα ἡμᾶς ἐδίδαξεν· τοὐναντίον δὲ, αὐτὸς τυπτόμενος οὐκ ἀντέτυπτεν· λοιδορούμενος, οὐκ ἀντελοιδόρει· πάσχων, οὐκ ἠπείλει.

28 Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος καθαιρεθεὶς δικαίως ἐπὶ ἐγκλήμασι φανεροῖς, τολμήσειεν ἅψασθαι τῆς ποτὲ ἐγχειρισθείσης αὐτῷ λειτουργίας· οὗτος παντάπασιν ἐκκοπτέσθω τῆς ἐκκλησίας.

29 Εἴ τις ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας ταύτης ἐγκρατὴς γένηται, ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καθαιρείσθω καὶ αὐτὸς, καὶ ὁ χειροτονήσας· καὶ ἐκκοπτέσθω παντάπασι καὶ τῆς κοινωνίας, ὡς Σίμων ὁ μάγος ὑπ' ἐμοῦ Πέτρου.

30 Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς ἐκκλησίας γένηται, καθαιρείσθω καὶ ἀφοριζέσθω, καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες.

32 Εἴ τις πρεσβύτερος καταφρονήσας τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, χωρὶς συναγάγῃ, καὶ θυσιαστήριον ἕτερον πήξῃ, μηδὲν κατεγνωκὼς τοῦ ἐπισκόπου ἐν εὐσεβείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καθαιρείσθω ὡς φίλαρχος· τύραννος γάρ ἐστιν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί, καὶ ὅσοι ἂν αὐτῷ προσθῶνται. οἱ δὲ λαϊκοὶ ἀφοριζέσθωσαν. ταῦτα δὲ μετὰ μίαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην παράκλησιν τοῦ ἐπισκόπου γινέσθω.

32 Εἴ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος ὑπὸ ἐπισκόπου γένηται ἐν ἀφορισμῷ, τοῦτον μὴ ἐξεῖναι παρ' ἑτέρου δεχθῆναι, ἀλλ' ἢ παρὰ τοῦ ἀφορίσαντος αὐτὸν, εἰ μὴ ἂν κατὰ συγκυρίαν τελευτήσῃ ὁ ἀφορίσας αὐτὸν ἐπίσκοπος.

33 Μηδένα τῶν ξένων ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων ἢ διακόνων, ἄνευ συστατικῶν προσδέχεσθαι· καὶ ἐπιφερομένων δὲ αὐτῶν, ἀνακρινέσθωσαν. καὶ εἰ μὲν ὦσι κήρυκες τῆς εὐσεβείας, προσδεχέσθωσαν· εἰ δὲ μή γε, τὰ πρὸς χρείας αὐτοῖς ἐπιχορηγήσαντες, εἰς κοινωνίαν αὐτοὺς μὴ προσδέξησθε. πολλὰ γὰρ κατὰ συναρπαγὴν γίνεται.

34 Τοὺς ἐπισκόπους ἑκάστου ἔθνους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, καὶ μηδέν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα δὲ μόνα πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικίᾳ ἐπιβάλλει, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιείτω τι. οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ θεὸς διὰ κυρίου ἐν ἁγίῳ πνεύμα-

ultionem de eodē non ſumes. Eodem modo & alij clerici.

26 Ex non coniugatis ad clerum euectis coniuges accipere uolentibus, permittimus hoc lectoribus & cantoribus ſolis.

27 Epiſcopum uel presbyterum, uel diaconū uerberantem fideles errantes, aut infideles iniuriam facientes, per hoc terrere uolentem, ab officio deponi mandamus. Nuſquam enim dominus hoc nos docuit: imò uerò contrà, ipſe percuſſus non repercutiebat, affectus maledictis, maledicta non reponebat: quúmque pateretur, non minabatur.

28 Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus ob manifeſta crimina iuſtè depoſitus, auſus fuerit attrectare munus aliquando ſibi creditum, is omnino ab eccleſia excindatur.

29 Si quis epiſcopus huiuſce dignitatis compos fuerit pecunia factus, aut presbyter, aut diaconus, deponitor & ipſe, & qui manus impoſuit, ac penitus abſcindatur à conſortio, ut Simon magus à me Petro.

30 Si quis epiſcopus principū potentatuúmque mundi fauore fuerit eccleſiam conſecutus, deponuntor & excōmunicātor omnes cum eo cōmunicantes

32 Si quis presbyter, epiſcopo proprio contempto, ſeorſum collectas egerit, & aliud altare ſtruxerit, nullius in iuſtitia & pietate criminis reū peragens epiſcopum, deponitor ut ambitioſus: eſt enim tyrannus. Eodem quoq; modo & reliqui clerici, quicunque illi ſuffragiū ſuum dederunt. Laici uerò ab eccleſiæ ſocietate pollantur. Hæc autem poſt epiſcopi unam, & ſecundam, & tertiam admonitionem fiant.

32 Si quis presbyter aut diaconus ab epiſcopo ſit à communione remotus, hunc nō licere ab alio recipi, quàm ab eo qui remouit: niſi fortè ſit mortuus qui ſummouerat, epiſcopus.

33 Nullus peregrinorum epiſcoporū, uel preſsbyterorum, uel diaconorum ſine commendatitijs excipiatur: has uerò dum ſecum ferunt, ipſi examinentur. Et ſi quidem fuerint præcones pietatis, admittantur: ſin minus, illis ad uictum neceſſaria cum præbueritis, ulterius ipſos in conſortium ne recipiatis. Multa nempe fiunt inuaſionis & rapinæ cauſa.

34 Cuiuſque nationis epiſcopos ſcire oportet, inter eos quis primus ac præſes, & ipſum pro capite cenſere, neque magnum quid gerere ſine ipſius iudicio: Illa uerò unum quemq; duntaxat agere, quæ ad ſuam parœciam pertinent, & ad loca ſub illa. Sed neque primus ille quicquā faciat ſine omnium conſilio: ſic erit enim concordia, & glorificabitur Deus per dominū in ſancto

ſpiritu, Pater & filius, & ſanctus ſpiritus.

Epiſcopum non audere extra ſuos terminos ordinationes facere in ciuitatibus, & regionibus ſibi non ſubiacentibus. Si uerò conuincatur id feciſſe præter uoluntatem obtinentiū ciuitates illas, aut regiones, deponatur & ipſe, & quibus manus impoſuit.

Si quis ordinatus epiſcopus officium publicum curamq́ populi ſuę manui commiſſam nō acceperit, ſegregatus hic eſto, dum ſuſceperit. Eodem quoque modo & presbyter, & diaconus: ſin illuc profectus, non ſua uolūtate, ſed populi nequitia non recipiatur, ipſe quidem maneat epiſcopus, clerici uerò ciuitatis à ſocietate pellantur, qui non fuerunt inobedientis & refractarij populi doctores.

Bis epiſcoporum cōuentus habeatur per annum. Tum ſuper dogmatis religionis inter ſe diſcutiant & examinent, & occurrentes eccleſiaſticas controuerſias dirimant. Semel quidem quarta pentecoſtes hebdomade: iterum uerò Hyperberetæi duodecimo.

Presbyteri & diaconi ſine uoluntate epiſcopi nihil faciant. Is etenim eſt, cuius fidei populus domini creditus eſt, & à quo repetetur animarum populi ratio.

Omnium eccleſiaſticarum rerum curam gerat epiſcopus, & eas uelut obſeruante Deo gubernet. Nec ſibi tamen uendicare liceat ex ipſis aliquid, res ue Dei proprijs conſanguineis donare. Si pauperes hi ſint, ut pauperibꝰ præbeat. Sed eccleſiaſtica non diſtrahat nec diſsipet illorum cauſa.

Manifeſtæ ſint epiſcopi facultates proprię (ſi quas tamen proprias habet) & manifeſtę res dominicæ: ut epiſcopus de priuatis ſuis, morte, quibus uult, & quomodo uult, relinquere poſſit. Nec intercipiantur epiſcopi facultates ſub eccleſiaſticarum rerum obtentu, nónunquam liberos, & uxorem uel cognatos habentis, aut ſeruos poſsidentis. Iuſtum quippe eſt apud Deū & homines, eccleſiam neque damni quicquam ſuſtinere, quod epiſcopalia bona ignoret: neq́ epiſcopum uel eius cognatos occaſione eccleſiæ lædi, uel etiam neceſsitudine ſibi coniunctos in moleſtias incidere, & ipſius mortem diffamari.

Volumus epiſcopum rerum eccleſiaſticarum poteſtatem habere. Nempe ſi precioſæ hominum animæ eius fidei creduntur, multò certè magis decens eſt de pecunijs mandare: ut ſecundum eius authoritatem diſtribuantur indigentibus per presbyteros & diaconos, & erogentur cum timore Dei, & omni cautione. Sed & ipſum pariter ea inuicem ſumere, quibus

τι, ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα.

35 Ἐπίσκοπον μὴ τολμᾶν ἔξω τῶν ἑαυτοῦ ὅρων χειροτονίας ποιεῖσθαι, εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένας αὐτῷ πόλεις καὶ χώρας. εἰ δὲ ἐλεγχθείη τοῦτο πεποιηκὼς παρὰ τὴν τῶν κατεχόντων τὰς πόλεις ἐκείνας ἢ τὰς χώρας γνώμην, καθαιρείσθω καὶ αὐτὸς καὶ οὓς ἐχειροτόνησεν.

36 Εἴ τις χειροτονηθεὶς ἐπίσκοπος, μὴ καταδέχοιτο τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν φροντίδα τοῦ λαοῦ τὴν ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ, τοῦτον ἀφωρισμένον τυγχάνειν, ἕως ἂν καταδέξηται· ὡσαύτως καὶ πρεσβύτερος καὶ διάκονος. εἰ δὲ ἀπελθὼν, μὴ δεχθείη, οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ λαοῦ μοχθηρίαν, αὐτὸς μὲν ἔστω ἐπίσκοπος, ὁ δὲ κλῆρος τῆς πόλεως, ἀφοριζέσθω· ὅτι τοιούτου λαοῦ ἀνυποτάκτου παιδευταὶ οὐκ ἐγένοντο.

37 Δεύτερον τοῦ ἔτους σύνοδος γινέσθω τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἀνακρινέτωσαν ἀλλήλους τὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας, καὶ τὰς ἐμπιπτούσας ἐκκλησιαστικὰς ἀντιλογίας διαλυέτωσαν. ἅπαξ μὲν, τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τῆς πεντηκοστῆς· δεύτερον δὲ, ὑπερβερεταίου δωδεκάτῃ.

38 Οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν ἐπιτελείτωσαν· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ πεπιστευμένος τὸν λαὸν τοῦ κυρίου καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν λόγον ἀπαιτηθησόμενος.

39 Πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ ἐπίσκοπος ἐχέτω τὴν φροντίδα, καὶ διοικείτω αὐτὰ ὡς θεοῦ ἐφορῶντος. μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτῷ σφετερίζεσθαί τι ἐξ αὐτῶν, ἢ συγγενέσιν ἰδίοις τὰ τοῦ θεοῦ χαρίζεσθαι. εἰ δὲ πένητες εἶεν, ἐπιχορηγείτω ὡς πένησιν, ἀλλὰ μὴ προφάσει τούτων τὰ τῆς ἐκκλησίας ἀπεμπολείτω.

40 Ἔστω φανερὰ τὰ ἴδια τοῦ ἐπισκόπου πράγματα (εἴγε καὶ ἴδια ἔχει) καὶ φανερὰ τὰ κυριακὰ, ἵν' ἐξουσίαν ἔχῃ τῶν ἰδίων τελευτῶν ὁ ἐπίσκοπος, οἷς βούλεται, καὶ ὡς βούλεται, καταλεῖψαι. καὶ μὴ προφάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων διαπίπτειν τὰ τοῦ ἐπισκόπου, ἔσθ' ὅτε γυναῖκα καὶ παῖδας κεκτημένου, ἢ συγγενεῖς ἢ οἰκέτας. δίκαιον γὰρ τοῦτο παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις, τὸ μήτε τὴν ἐκκλησίαν ζημίαν τινὰ ὑπομένειν ἀγνοίᾳ τῶν τοῦ ἐπισκόπου πραγμάτων, μήτε τὸν ἐπίσκοπον ἢ τοὺς αὐτοῦ συγγενεῖς προφάσει τῆς ἐκκλησίας δημεύεσθαι, ἢ καὶ εἰς πράγματα ἐμπίπτειν τοὺς αὐτῷ διαφέροντας, καὶ τὸν αὐτοῦ θάνατον δυσφημίαις περιβάλλεσθαι.

41 Προστάσσομεν τὸν ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων. εἰ γὰρ τὰς τιμίας τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς αὐτῷ πιστευτέον, πολλῷ ἂν δέοι μᾶλλον περὶ τῶν χρημάτων ἐντέλλεσθαι, ὥστε κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν πάντα διοικεῖσθαι τοῖς δεομένοις διὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, καὶ ἐπιχορηγεῖσθαι μετὰ φόβου θεοῦ, καὶ πάσης εὐλαβείας. μεταλαμβάνειν δὲ καὶ αὐτὸν τῶν δεόντων

τερ (ἄγε δέοιτο) εἰς τὰς ἀναγκαίας αὐτοῦ χρείας
καὶ τῶν ἐπιξενουμένων ἀδελφῶν, ὡς κατὰ μηδένα τρό-
πον αὐτοὺς ὑστερεῖσθαι. ὁ γὰρ νόμος τοῦ θεοῦ διετάξα-
το, τοὺς τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντας ἐκ τοῦ θυ-
σιαστηρίου τρέφεσθαι. ἐπείπερ οὐδὲ στρατιώτης πο-
τὲ ἰδίοις ὀψωνίοις ὅπλα κατὰ πολεμίων ἐπιφέρε-
ται.

Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος κύ- 42
βοις σχολάζων, καὶ μέθαις· ἢ παυσάσθω, ἢ καθαι-
ρείσθω.

Ὑποδιάκονος, ἢ ἀναγνώστης, ἢ ψάλτης, τὰ ὅ- 43
μοια ποιῶν, ἢ παυσάσθω, ἢ ἀφοριζέσθω· ὡσαύτως
καὶ λαϊκοί.

Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, τό- 44
κους ἀπαιτῶν δανειζομένους, ἢ παυσάσθω ἢ καθαι-
ρείσθω.

Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος αἱρε- 45
τικοῖς συνευξάμενος, μόνον ἀφοριζέσθω. εἰ δὲ καὶ
ἐπέτρεψεν αὐτοῖς ὡς κληρικοῖς ἐνεργῆσαί τι, κα-
θαιρείσθω.

Ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον αἱρετικῶν δεξα- 46
μένους βάπτισμα ἢ θυσίαν, καθαιρεῖσθαι προστάσσο-
μεν. τίς γὰρ συμφώνησις χριστῷ πρὸς Βελίαρ; ἢ τίς
μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου.

Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος τὸν κατὰ ἀλήθειαν 47
ἔχοντα βάπτισμα, ἐὰν ἄνωθεν βαπτίσῃ, ἢ τὸν με-
μολυσμένον παρὰ τῶν ἀσεβῶν ἐὰν μὴ βαπτίσῃ, κα-
θαιρείσθω, ὡς γελῶν τὸν σταυρὸν, καὶ τὸν τοῦ κυρίου
θάνατον, καὶ μὴ διακρίνων ἱερέας ψευδιερέων.

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος κατὰ τὴν τοῦ 48
κυρίου διάταξιν μὴ βαπτίσῃ εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ
ἅγιον πνεῦμα, ἀλλὰ εἰς τρεῖς ἀνάρχους, ἢ εἰς τρεῖς
υἱοὺς, ἢ τρεῖς παρακλήτους, καθαιρείσθω.

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος μὴ τρία βα- 46
πτίσματα μιᾶς μυήσεως ἐπιτελέσῃ ἀλλὰ ἓν βά-
πτισμα τὸ εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου διδόμενον, κα-
θαιρείσθω. οὐ γὰρ εἶπεν ὁ κύριος, εἰς τὸν θάνατόν μου
βαπτίσατε· ἀλλὰ, πορευθέντες μαθητεύσατε πάν-
τα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πα-
τρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Εἴ τις λαϊκὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐκβάλλων, ἑτέ- 50
ραν λάβοι, ἢ παρὰ ἄλλου ἀπολελυμένην, ἀφοριζέ-
σθω.

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, 53
ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ, γάμου καὶ
κρεῶν καὶ οἴνου, οὐ δι' ἄσκησιν, ἀλλὰ διὰ βδελυρίαν
ἀπέχεται, ἐπιλαθόμενος ὅτι πάντα καλὰ λίαν,
καὶ ὅτι ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρω-
πον, ἀλλὰ βλασφημῶν διαβάλλει τὴν δημιουργίαν,
ἢ διορθούσθω, ἢ καθαιρείσθω καὶ τῆς ἐκκλησίας ἀπο-
βαλλέσθω. ὡσαύτως καὶ λαϊκός.

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος, τὸν ἐπιστρέ- 52
φοντα ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ προσδέχεται, ἀλλ' ἀποβάλ-

indiget (ſi tamen indiget) ad ſuos, & hoſpitali-
ter exceptorum fratrum neceſſarios uſus. Ita ut
nullo modo ſint ipſi poſteriore ac deteriore cæ-
teris conditione. Nam Dei lex edicit, aſsiden-
tes altari de altari paſci. Quandoquidem nec
miles unquam ſuis ſtipendijs in hoſtes mi-
litat.

Epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus aleæ
uacans, aut ebrietatibus, uel deſiſtat, uel gradu
ſuo deijciatur.

Hypodiaconus, aut lector, aut cantor ſimilia
faciens, uel deſinat, uel ſegregetur. Similiter
& laici.

Epiſcopus, aut presbyter aut diaconus uſu-
ras exigens à mutuantibus, uel deſiſtat, uel or-
dine multator.

Epiſcopus aut presbyter, aut diaconus ſimul
cum hæreticis orans: ſocietate dũtaxat ſeparet.
Si uerò permiſerit ipſis, ut clericis agere quip-
piam, deponatur.

Epiſcopum uel presbyterum hæreticorum
probantem baptiſmum, uel ſacrificium, depo-
ni præcipimus. Quid enim commune Chriſto
cum Belial? uel quæ ſors fideli cum infideli?

Epiſcopus aut presbyter ſi quem ſecundum
ueritatem baptizatum denuò baptizarit, aut à
nefarijs pollutum non baptizarit, ut crucē Do
miniq; mortem ridens, & ſacerdotes à falſis ſa-
cerdotibus non diſcernens, ordine moueatur.

Si quis epiſcopus, aut presbyter non iuxta
domini mandatum baptizauerit in patrem, & fi
lium, & ſanctum ſpiritum: ſed in tres expertes
principij, uel in tres filios, uel in tres paracletos
ordinis abdicatione plectatur.

Si quis epiſcopus, aut presbyter non tres u-
nius initiationis aſperſiones fecerit, ſed unam
quæ fiat in mortem Domini, deponatur. Non e-
nim dixit Dominus, in mortem meam baptiza-
te: ſed, euntes docete omnes gentes, baptizan-
tes eos in nomine Patris & filij, & ſpiritus
ſancti.

Si quis laicus uxorem ſuam eijciens, concu-
binam ſibi adiunxerit, aut ab alio repudiatam,
communione pellatur.

Si quis epiſcopus aut presbyter, aut diaco-
nus, aut quiſquis de cleri numero, non ob pieta
tis exercitationem, ſed per deteſtationem, car-
nibus, uino, nuptijs abſtinet, oblitus quòd om-
nia ualde bona, & quòd marem & fœminā cre-
auit Deus hominem: ſed execrans Dei creatu-
ram calumniatur: aut ſe corrigat, aut depona-
tur, & ex eccleſia depellatur. Similiter &
laicus.

Si quis epiſcopus, aut presbyter à peccato re
uertentem non recipit, ſed reijcit, è ſacerdotali

 miniſterio

miniſterio remoueatur: quia Chriſtum offendit dicentem, gaudium erit in cælo ſuper uno peccatore reſipiſcente.

λεται, καθαιρείσθω· ὅτι λυπεῖ Χριστόν, τὸν εἰπόντα· χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus in diebus feſtorum non cum alijs carnes & uinum ſumpſerit, execrans, & non ad religionis meditationem, deponatur, ut inuſtam cauterio gerens conſcientiam, populoq; factus author offendiculi.

53 Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἑορτῶν οὐ μεταλαμβάνει κρεῶν καὶ οἴνου, βδελυσσόμενος, καὶ οὐ δι᾽ ἄσκησιν, καθαιρείσθω, ὡς κεκαυστηριασμένος τὴν ἰδίαν συνείδησιν, καὶ αἴτιος σκανδάλου πολλοῖς γινόμενος.

Si quis clericus in caupona comedens deprehenſus fuerit, à communionis ſodalitate ſecernatur: præter eum qui uiæ neceſsitate diuertit in hoſpitium.

54 Εἴ τις κληρικὸς ἐν καπηλείῳ φωραθείη ἐσθίων, ἀφοριζέσθω· πάρεξ τοῦ ἐν πανδοχείῳ δι᾽ ὁδοῦ ἀνάγκην καταλύοντος.

Si quis clericus affecerit epiſcopum conuicio, deponatur. Nam, Principem populi tui maledictis non inceſſes.

55 Εἴ τις κληρικὸς ὑβρίσει τὸν ἐπίσκοπον, καθαιρείσθω. ἄρχοντα γὰρ τοῦ λαοῦ σου, οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

Si quis clericus iniuriam intulerit presbytero uel diacono, à conſortio ſeparetur.

56 Εἴ τις κληρικὸς ὑβρίσει πρεσβύτερον ἢ διάκονον, ἀφοριζέσθω.

Si quis clericus mutum, ſurdum, uel mancũ, uel cæcum, uel loripedem riſerit, huic interdicatur ſodalitio. Sed & laicus ſimiliter.

57 Εἴ τις κληρικὸς χωλόν, ἢ κωφόν, ἢ τυφλόν, ἢ τὰς βάσεις πεπληγμένον χλευάσει, ἀφοριζέσθω. ὡσαύτως καὶ λαϊκός.

Epiſcopus, aut presbyter nullam cleri ſolicitudinem, uel populi curam gerens, neq; docens eos in pietate ac religione, priuetur cõmunione, permanens uerò in ea negligentia & ignauia deponatur.

58 Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἀμελῶν τοῦ κλήρου, ἢ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ παιδεύων αὐτοὺς τὴν εὐσέβειαν, ἀφοριζέσθω· ἐπιμένων δὲ τῇ ἀμελείᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ, καθαιρείσθω.

Si quis epiſcopus, aut presbyter indigenti cuipiam clericorum neceſſaria non præbuerit, ab eccleſiaſtico fœdere ſegregetur. Pertinax, gradu extrudatur, ceu fratris interfector.

59 Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος, τινὸς τῶν κληρικῶν ἐνδεοῦς ὄντος, μὴ ἐπιχορηγεῖ τὰ δέοντα, ἀφοριζέσθω· ἐπιμένων δέ, καθαιρείσθω, ὡς φονεύσας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Si quis mendaciter inſcriptos impiorum libros ut ſacros in eccleſia promulgarit ad populi & cleri corruptionem, deponatur.

60 Εἴ τις τὰ ψευδεπίγραφα τῶν ἀσεβῶν βιβλία, ὡς ἅγια, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας δημοσιεύει, ἐπὶ λύμῃ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου, καθαιρείσθω.

Si contra fidelem inſtituatur accuſatio ſcortationis, uel adulterij, uel alicuius alrerius nefariæ actionis, & conuictus fuerit, in clerum non admittatur.

61 Εἴ τις κατηγορία γένηται κατὰ πιστοῦ πορνείας, ἢ μοιχείας, ἢ ἄλλης τινὸς ἀπηγορευμένης πράξεως, καὶ ἐλεγχθείη, εἰς κλῆρον μὴ προαγέσθω.

Si quis clericus humano timore Iudæi, uel Gentilis, uel hæretici, negauerit, ſi quidem Chriſti nomen, reijciatur: ſi uerò clerici nomen, deponatur. Reſipiſcens, ut laicus recipiatur.

62 Εἴ τις κληρικὸς διὰ φόβον ἀνθρώπινον ἰουδαίου, ἢ ἕλληνος ἢ αἱρετικοῦ, ἀρνήσηται· εἰ μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἀποβαλλέσθω· εἰ δὲ τὸ ὄνομα τοῦ κληρικοῦ, καθαιρείσθω· μετανοήσας δέ, ὡς λαϊκὸς δεχθήτω.

Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut quiſquis de clericorum numero carnes comederit cũ ſuæ animæ ſanguine, uel à beſtia captum, uel morticinum quid, deponatur: hoc enim lex interdicit. Si uerò laicus fuerit, à conſortio ſeponatur.

63 Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ, φάγῃ κρέα ἐν αἵματι ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ θηριάλωτον, ἢ θνησιμαῖον, καθαιρείσθω. τοῦτο γὰρ ὁ νόμος ἀπεῖπεν. εἰ δὲ λαϊκὸς εἴη, ἀφοριζέσθω.

Si quis clericus inueniatur die dominico ieiunans, aut ſabbatho, prẹter unum ſolum, deponatur. Si uerò laicus, ſegregetur.

64 Εἴ τις κληρικὸς εὑρεθῇ τὴν κυριακὴν ἡμέραν νηστεύων, ἢ τὸν σάββατον, πλὴν τοῦ ἑνὸς μόνου, καθαιρείσθω· εἰ δὲ λαϊκός, ἀφοριζέσθω.

Si quis clericus aut laicus in ſynagogã Iudęorum, uel hęreticorum introierit ad orandũ Deũ, deponatur, & conſortio ſeponatur.

65 Εἴ τις κληρικὸς ἢ λαϊκὸς εἰσέλθοι εἰς συναγωγὴν ἰουδαίων ἢ αἱρετικῶν προσεύξασθαι, καθαιρείσθω καὶ ἀφοριζέσθω.

Εἴ τις

εἴ τις κληρικὸς ἐν μάχῃ τινὰ κρούσας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κρούσματος ἀποκτείνας, καθαιρείσθω, διὰ τὴν προπέτειαν αὐτοῦ· ἐὰν δὲ λαϊκὸς ᾖ, ἀφοριζέσθω. 66

Si quis clericus in iurgio quempiam pulſauerit, & quouis ictu interemerit, ob impotétis animi ſui effrenationem deponatur. Laicus uerò ſeponatur.

εἴ τις παρθένον ἀμνήστευτον βιασάμενος ἔχοι, ἀφοριζέσθω, μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτῷ ἑτέραν λαμβάνειν, ἀλλ' ἐκείνην κατέχειν, ἣν ἡρετίσατο, κἂν πενιχρὰ τυγχάνῃ. 67

Si quis innuptam puellam illata ui retineat, extra communionem habeatur: Neque liceat illi alteram ducere, ſed illam habere quam uiolauit, quamuis paupercula ſit.

εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος δευτέραν χειροτονίαν δέξηται παρά τινος, καθαιρείσθω καὶ αὐτός, καὶ ὁ χειροτονήσας. εἰ μήγε ἄρα συσταίη, ὅτι παρὰ αἱρετικῶν ἔχει τὴν χειροτονίαν. τοὺς γὰρ παρὰ τῶν τοιούτων βαπτισθέντας ἢ χειροτονηθέντας, οὔτε πιστοὺς οὔτε κληρικοὺς εἶναι δυνατόν. 68

Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus ab aliquo ſecundam ſuſceperit ordinationem, deponatur & ipſe, & qui manus impoſuit. Niſi fortè conſtet ab hæreticis habere ordinationem. Nec enim poſſibile eſt à talibus baptizates, aut ordinatos eſſe fideles, aut clericos.

εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἢ ὑποδιάκονος ἢ ἀναγνώστης ἢ ψάλτης, τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν οὐ νηστεύσοι, ἢ τετράδα, ἢ παρασκευήν, καθαιρείσθω· ἐκτὸς εἰ μὴ δι' ἀσθένειαν σωματικὴν ἐμποδίζοιτο. ἐὰν δὲ λαϊκὸς ᾖ, ἀφοριζέσθω. 69

Si quis epiſcopus, aut presbyter, cut diaconus, aut hypodiaconus, aut lector, aut cantor, ſanctam quadrageſimam nó ieiunarit, uel quartam, nel paraſceuem, deponitor: præterquam ſi corporis debilitate impediatur. Sin fuerit laicus, ſegregetur.

εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τῶν κληρικῶν, νηστεύοι μετὰ ἰουδαίων, ἢ ἑορτάζοι μετ' αὐτῶν, ἢ δέχοιτο παρ' αὐτῶν τὰ τῆς ἑορτῆς ξένια (οἷον, ἄζυμα ἤ τι τοιοῦτον) καθαιρείσθω. εἰ δὲ λαϊκός, ἀφοριζέσθω. 70

Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus, aut quiſquis de numero atq; ordine clericorum ieiunarit cum Iudæis, aut unà feſtum cũ ipſis egerit, aut ab eis feſti xenia receperit, azyma uidelicet, aut quid ſimile, deponatur. Si uerò laicus, ſegregetur.

εἴ τις χριστιανὸς ἔλαιον ἀπενέγκοι εἰς ἱερὸν ἐθνῶν, ἢ εἰς συναγωγὴν ἰουδαίων, ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῶν, ἢ λύχνους ἅπτοι, ἀφοριζέσθω. 71

Si quis Chriſtianus oleum tulerit ad ſacra gẽtilium, uel ſynagogam Iudæorum, feſtis ipſorũ diebus, aut accenderit facem, de ſocietate pellatur.

εἴ τις κληρικὸς ἢ λαϊκός, ἀπὸ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ἀφέληται κηρὸν, ἢ ἔλαιον, ἀφοριζέσθω, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προστιθέτω μεθ' οὗ ἔλαβεν. 72

Si quis clericus uel laicus à ſancta eccleſia ſurripuerit oleum uel ceram, conſortio ſeiungitor. Inſuper & quintam partem apponat ad id quod abſtulit.

σκεῦος χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν ἁγιασθὲν, ἢ ὀθόνην, μηδεὶς ἔτι εἰς οἰκείαν χρῆσιν σφετεριζέσθω· παράνομον γάρ. εἰ δέ τις φωραθείη, ἐπιτιμάσθω ἀφορισμῷ. 73

Vas aureum, uel argenteum, aut uelũ ſanctis uſib. dicatũ nemo uertat in priuatos uſus: contra legem enim eſt. Si quis uerò deprehendatur, ſegregatione plectatur.

ἐπίσκοπον κατηγορηθέντα ἐπί τινι παρὰ ἀξιοπίστων ἀνθρώπων, καλεῖσθαι αὐτὸν ἀναγκαῖον ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων· κἂν μὲν ἀπαντήσῃ καὶ ὁμολογήσῃ, ἐλεγχθέντος αὐτοῦ ἐξοριζέσθω τὸ ἐπιτίμιον. ἐὰν δὲ καλούμενος μὴ ὑπακούσῃ, καλείσθω καὶ δεύτερον, ἀποστελλομένων ἐπ' αὐτὸν δύο ἐπισκόπων. ἐὰν δὲ καὶ οὕτως μὴ ἐπακούσῃ, καλείσθω καὶ τρίτον, δύο πάλιν ἐπισκόπων ἀποστελλομένων πρὸς αὐτόν. ἐὰν δὲ καὶ οὕτως καταφρονήσας μὴ ἀπαντήσῃ, ἡ σύνοδος ἀποφαινέσθω κατ' αὐτοῦ τὰ δοκοῦντα, ὅπως μὴ δόξῃ κερδαίνειν φυγοδικῶν. 74

Epiſcopum criminis ab hominibus grauib. & fide dignis accuſatum uocari oportet ab epiſcopis. Qui ſi ad iudicium adfuerit, & confeſſus, aut argumentis conuictus fuerit, pœna definiatur. Si uerò citatus non acceſſerit, ſecũdò uocetur, ad eum miſſis duobus epiſcopis. Similiter quoq; ſi non paruerit, tertiò uocator, ad ipſum rurſus epiſcopos duos mittendo. Si ne ſic quidem contumax & per faſtum uenerit, ſynodus in eum pronunciet quæ uiſa fuerint: ne iudiciũ tergiuerſatione detrectãs lucrari quippiam uideatur.

εἰς μαρτυρίαν τὴν κατὰ ἐπισκόπου αἱρετικὸν μὴ προσδέχεσθαι, ἀλλὰ μηδὲ πιστὸν ἕνα. ἐπὶ στόματος γὰρ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. 75

Hæreticum ne recipias in teſtimonium contra epiſcopũ: ſed neq; fidelem unum ſolũ. Ná duorum uel trium ſermone teſtium quodcũq; negotium ſtabit & firmabitur.

76 Non decet epiſcopum fratri, uel filio, uel alteri cognato gratificantem, in epiſcopatus dignitatem quemcunque uelit, aſſumere. Non enim iuſtum eſt, quæ Dei ſunt, hunc humano affectu largientem hæredes aliquos epiſcopatus adoptare: nec debet eccleſiam Dei pro hæreditate ducere. Si quis autem hoc fecerit, irrita ſit ordinatio: ipſe uerò ab eccleſia ſegregetur.

ὅτι μὴ χρὴ τὸν ἐπίσκοπον τῷ ἀδελφῷ ἢ υἱῷ συγγενεῖ χαριζόμενον, εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ἐπισκοπῆς χειροτονεῖν, ὃν βούλεται. κληρονόμους γὰρ τῆς ἐπισκοπῆς ποιεῖσθαι οὐ δίκαιον, τὰ τοῦ θεοῦ χαριζόμενον πάθει ἀνθρωπίνῳ. οὐ γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν ὑπὸ κληρονομίαν ὀφείλει τιθέναι. εἰ δέ τις τοῦτο ποιήσει, ἄκυρος μὲν ἔστω ἡ χειροτονία. αὐτὸς δὲ ἐπιτιμάσθω ἀφορισμῷ.

77 Si quis oculo læſus eſt, aut crure debilitatus, alioqui dignus epiſcopatu, capiatur: non enim læſio corporis ipſum contaminat, ſed animæ inquinatio.

εἴ τις ἀνάπηρος ἢ τὸν ὀφθαλμὸν, ἢ τὸ σκέλος πεπληγμένος, ἄξιος δέ ἐστιν ἐπισκοπῆς, γινέσθω. οὐ γὰρ λώβη σώματος αὐτὸν μιαίνει, ἀλλὰ ψυχῆς μολυσμός.

78 Qui uerò mutus, aut ſurdus eſt, & qui cæcus, ne inſtituatur epiſcopus. Non quidem quia uitiato corpore, ſed ne præpediātur eccleſiaſtica.

κωφὸς δὲ ὢν, καὶ τυφλὸς, μὴ γινέσθω ἐπίσκοπος. οὐχ ὡς μεμιασμένος, ἀλλ' ἵνα μὴ τὰ ἐκκλησιαστικὰ παρεμποδίζοιτο.

79 Si quis dæmonem habet, clericus non capiatur: ſed nec ſimul oret cum fidelibus. Purgatus uerò admittat. Et ſi fuerit dignus, inſtituat.

ἐάν τις δαίμονα ἔχῃ, κληρικὸς μὴ γινέσθω· ἀλλὰ μηδὲ τοῖς πιστοῖς συνευχέσθω. καθαρισθεὶς δὲ, προσδεχέσθω. καὶ ἐὰν ᾖ ἄξιος, γινέσθω.

80 Ex ethnicorū, & gentili uita cóuerſum & baptizatum, uel ex alio turpi uitæ inſtituto aduenientem, uon eſt iuſtum mox in epiſcopum deligere. Iniquum namque eſt eum qui nullum ſui documentum dederit, aliorum eſſe doctorem. Si non alicubi diuina gratia fiat hoc.

τὸν ἐξ ἐθνικοῦ βίου προσελθόντα, ἢ ἐκ φαύλης διαγωγῆς, οὐ δίκαιόν ἐστι παραυτίκα προχειρίζεσθαι ἐπίσκοπον. ἄδικον γὰρ, τὸν μηδέπω πεῖραν ἐπιδειξάμενον, ἑτέρων εἶναι διδάσκαλον. εἰ μή που κατὰ θείαν χάριν τοῦτο γίνηται.

81 Dicimus, quòd non oportet epiſcopum uel presbyterum deijcere ſe in publicas adminiſtrationes, ſed eccleſiaſticis uacare & inſeruire uſibus, ac miniſterijs. Vel igitur ſibi perſuadeat hoc non eſſe faciendum, uel deponatur. Nemo enim poteſt duobus dominis ſeruire, ſecundùm Domini præceptum.

εἴπομεν, ὅτι μὴ χρὴ ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον καθιέναι ἑαυτὸν εἰς δημοσίας διοικήσεις, ἀλλὰ προσευκαιρεῖν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς χρείαις. ἢ πειθέσθω οὖν, τοῦτο μὴ ποιεῖν, ἢ καθαιρείσθω. οὐδεὶς γὰρ δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, κατὰ κυριακὴν παρακέλευσιν.

82 Seruos in clerum capere ſine domini uoluntate non concedimus, cum damno dominorū poſſidentium. Nam domeſticā facit hoc euerſionem. Si uerò dignus apparuerit ſeruus ad gradus aſſumptionem, qualis noſter Oneſimus apparuit, & Domini permiſerint ac manumiſerint, domoq; ſua emiſerint, fiat.

οἰκέτας εἰς κλῆρον προχειρίζεσθαι ἄνευ τῆς τῶν δεσποτῶν γνώμης, οὐκ ἐπιτρέπομεν ἐπὶ λύπῃ τῶν δεσποτῶν κεκτημένων· οἴκων γὰρ ἀνατροπὴν τὸ τοιοῦτο ἐργάζεται. εἰ δέ ποτε καὶ ἄξιος φανείη οἰκέτης πρὸς χειροτονίαν βαθμοῦ, οἷος καὶ ὁ ἡμέτερος ὀνήσιμος ἐφάνη, καὶ συγχωρήσουσιν οἱ δεσπόται, καὶ ἐλευθερώσουσι, καὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῶν ἐξαποστελοῦσι, γινέσθω.

83 Epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus operam dans militiæ, & ſimul utrumq; retinere uolens, Romanam (puta) præfecturam, & ſacram functionem, deponatur. Quæ ſunt enim Cæſaris, Cæſari: & quæ Dei, Deo.

ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, στρατείᾳ σχολάζων, καὶ βουλόμενος ἀμφότερα κατέχειν, ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν καὶ ἱερατικὴν διοίκησιν, καθαιρείσθω. τὰ γὰρ Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ θεοῦ, τῷ θεῷ.

84 Si quis, contrà quam ius eſt, iniuriam Regi uel magiſtratui dicto, factoúe læſerit, pœnam pendito: Si clericus, deponatur: ſi laicus, ſegregetur.

ὅς τις ὑβρίσει βασιλέα ἢ ἄρχοντα παρὰ τὸ δίκαιον, τιμωρίαν τιννύτω· καὶ εἰ μὲν κληρικὸς, καθαιρείσθω· εἰ δὲ λαϊκὸς, ἀφοριζέσθω.

85 Sint autem uobis omnibus clericis & laicis uenerabiles & ſancti libri, ueteris quidem teſtamenti, Moyſis quinque, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium. Ieſu filij Naue, unus. Iudicum, unus. Ruth, unus. Regū quatuor. Prætermiſſorum ex libro dierum, duo. Eſdræ, duo. Heſter, unus. Iob, unus. Pſalterium, unus. Solomonis, tres. Prouerbia,

ἔστω δὲ ὑμῖν πᾶσι κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς, βιβλία σεβάσμια καὶ ἅγια. τῆς μὲν παλαιᾶς διαθήκης, Μωύσεως πέντε, γένεσις, ἔξοδος, λευιτικὸν, ἀριθμοὶ, δευτερονόμιον. Ἰησοῦ υἱοῦ Ναβῆ, ἓν. Κριτῶν ἕν. Ῥοὺθ ἕν. Βασιλειῶν, τέσσαρα. Παραλειπομένων τοῦ βιβλίου τῶν ἡμερῶν, δύο. Ἔσδρα, δύο. Ἐσθὴρ ἕν. Ἰὼβ ἕν. Ψαλτήριον ἕν. Σολομῶντος τρία, παροιμίαι, ἐκκλη-

ἐκκλησιαστὴς, ᾆσμα ᾀσμάτων. προφητῶν δεκαδύο, ἓν. Ἡσαΐου ἕν, Ἱερεμίου ἕν, Ἰεζεκιὴλ ἕν, ἓν Δανιήλ. Μακκαβαίων, τρία. ἔξωθεν δὲ ὑμῖν προσιστορείσθω μανθάνειν ὑμῶν τοὺς νέους, τὴν σοφίαν τοῦ πολυμαθοῦς Σιράχ.

Καινῶν βιβλίων κανών.

ἡμέτερα δὲ (τοῦτ' ἐστι, τῆς καινῆς διαθήκης) 86 εὐαγγέλια τέσσαρα, Ματθαίου, Μάρκου, Λουκᾶ, Ἰωάννου. Παύλου ἐπιστολαὶ δεκατέσσαρες. Πέτρου ἐπιστολαὶ δύο. Ἰωάννου, τρεῖς. Ἰακώβου, μία. Ἰούδα, μία. Κλήμεντος ἐπιστολαὶ δύο, καὶ αἱ διαταγαὶ ὑμῖν τοῖς ἐπισκόποις δι' ἐμοῦ Κλήμεντος ἐν ὀκτὼ βιβλίοις προσπεφωνημέναι (ἃς οὐ χρὴ δημοσιεύειν ἐπὶ πάντων, διὰ τὰ ἐν αὐταῖς μυστικά.) καὶ αἱ πράξεις ἡμῶν τῶν ἀποστόλων.

Ταῦτα δὲ περὶ κανόνων διατετάχθω ὑμῖν παρ' 87 ἡμῶν, ὦ ἐπίσκοποι. ὑμεῖς δὲ ἐμμένοντες αὐτοῖς, σωθήσεσθε, καὶ εἰρήνην ἕξετε· ἀπειθοῦντες δὲ, κολασθήσεσθε, καὶ πόλεμον μετ' ἀλλήλων ἀΐδιον ἕξετε, δίκην τῆς ἀνηκοΐας τὴν προσήκουσαν τίνοντες.

ὁ θεὸς δὲ ὁ μόνος ἀΐδιος καὶ τῶν ὅλων ποιητὴς, ἅ- 88 παντας ὑμᾶς διὰ τῆς εἰρήνης ἐν πνεύματι ἁγίῳ συνάψει, καὶ καταρτίσει εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν, ἀτρέπτους, ἀμέμπτους, ἀνεγκλήτους· καὶ καταξιώσει τῆς αἰωνίου ζωῆς σὺν ἡμῖν, διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ ἠγαπημένου παιδὸς αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν, μεθ' οὗ ἡ δόξα αὐτῷ τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ πατρὶ, σὺν ἁγίῳ πνεύματι τῷ παρακλήτῳ, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ecclesiastes: Cantica Canticorum: Prophetarũ duodecim, unus: unus Esaie, unus Hieremie, un⁹ Ezechiel, Daniel unus. Maccabæorũ, tres. Hos inſuper addiſcenda tradatur ueſtris iuuenibus ſophia pereruditi Sirach.

86 Noſtra uerò, hoc eſt Noui Teſtamenti Euangelia quatuor, Matthæi, Marci, Lucæ, Ioannis. Pauli epiſtolæ quatuordecim. Petri epiſtolæ duæ. Ioannis tres. Iacobi una. Iudæ una. Clemẽtis epiſtolæ duæ, & inſtitutiones uobis epiſcopis per me Clementem in octo libris nuncupatæ: quas in omnibus publicare non decet ob arcana in ipſis. Et noſtrorum Apoſtolorum acta.

87 Hæc uerò de canonib. à nobis edicta & præſcripta ſint uobis, ò epiſcopi. Vos autem permanentes in ipſis, ſalui eritis & pacem habebitis. Increduli autem, dictoq́ non audientes, pœnas luetis: ac pugnas inter uos & diſſenſiones perpetuas habebitis, inobedientiæ ſupplicium congruum ferentes.

88 Deus autem ſolus æternus, & omnium creator uos omnes per pacem in ſpiritu ſancto cõfirmabit, & diſsidentes conciliabit in omne opus bonum, conſtantes, inculpatos, irreprehẽſos, dignosq́ ducet æterna uita nobiſcum, per intercesſionẽ dilecti filij ſui Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri: cum quo eſt gloria ipſi per omnia Deo patri, cũ ſancto ſpiritu paracleto, nunc, & ſemper, & in ſecula ſeculorum.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟ-ΣΙΩΝ ΔΕΚΑ ΚΑΙ ΟΚΤΩ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΝΙΚΑΙΑ ΣΥ-

νελθόντων, ἐν ὑπατείᾳ παυλίνου καὶ ἰουλιανοῦ τῶν λαμπροτάτων, ἔτους χλς ἀπὸ ἀλεξάνδρου, ἐν μηνὶ δεσίῳ ἐννεακαιδεκάτῃ, πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν ἰουλίων.

CANONES TRECENTORVM DECEM ET OCTO SANCTORVM PATRVM, QVI NICAEAE CONVENERVNT, CON

conſulatu Illuſtriſs. Paulini & Iuliani, Anno ab Alexandro 636 die decima nona menſis Deſii, ante diem decimum *tertium Calendas Iulij.*

Εἴ τις ἐν νόσῳ ὑπὸ ἰατρῶν ἐχειρουργήθη, ἢ ὑπὸ βαρβάρων ἐξετμήθη· οὗτος μενέτω ἐν τῷ κλήρῳ. εἰ δέ τις ὑγιαίνων ἑαυτὸν ἐξέτεμεν, τοῦτον καὶ ἐν τῷ κλήρῳ ἐξεταζόμενον πεπαῦσθαι προσήκει. ὥσπερ δὲ τοῦτο πρόδηλον, ὅτι περὶ τῶν ἐπιτηδευόντων τὸ πρᾶγμα καὶ τολμών- 1

Si quis in ægritudine uel à medicis ſectus eſt, uel à Barbaris caſtratus, placuit ut iſte ꝑmaneat in clero. Si qs aũt ſanus ſeipſum abſcidit, hic ẽtſi ẽ in clero, ceſſare debet. et ex hoc nullũ talẽ oportet ordinari. Sicut aũt de his qui uel affectauerint hęc, uel auſi ſunt ſeipſos,